

**ANALIZA WYNIKÓW RAPORTU Z BADANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
NA UAM PRZEPROWADZONEGO W RAMACH VI EDYCJI BADANIA
JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA UAM
W ROKU AKADEMICKIM 2014/2015
DLA WYDZIAŁU FILOLOGII POLSKIEJ I KLASYCZNEJ UAM**
Badanie przeprowadzono w okresie od 30.04 do 06.07.2015 r.

I. NAUCZYCIELE AKADEMICKI

Pierwsza część raportu dotyczy wyników ankiety przeprowadzonej wśród pracowników prowadzących wykłady i zajęcia na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Udział pracowników naukowo-dydaktycznych UAM w badaniu utrzymuje się stale na niskim poziomie (cała uczelnia: 13%). Wynik dla WFPiK jest w analizowanym badaniu zbliżony do ogólnouczelnianego i wynosi 12%. Należy jednak podkreślić, że na Wydziale nastąpił gwałtowny spadek frekwencji: 2014/2015 – 12%, 2013/2014 – 24%, 2012/2013 – 22%. W poprzednich latach odnotowywaliśmy najwyższą frekwencję na uczelni. Trudno znaleźć oczywiste uzasadnienie obecnej sytuacji. Być może jedną z przyczyn jest podnoszone przez wiele osób zmęczenie koniecznością nieustannego wypełniania dokumentów, w tym ankiet. Należy jednak wziąć pod uwagę ten niepokojący wynik, ponieważ spadek frekwencji znacznie obniża wiarygodność pozostałych danych płynących z ankiet pracowniczych.

1. Ocena ogólna

Tak samo jak w latach poprzednich większość nauczycieli akademickich wysoko (dobrze lub bardzo dobrze – 92%) ocenia jakość kształcenia na kierunkach prowadzonych przez poszczególne wydziały. Jednak po raz pierwszy w historii badania pojawiła się niewielka liczba ocen jednoznacznie negatywnych (2%). Nadal odnotowuje się na dość wysokim poziomie, choć obniżającym się co roku (2012/2013 – 47%, 2013/2014 – 30%), przekonanie, że jakość kształcenia na WFPiK nie uległa zmianie (28%). Nieco więcej osób niż w roku ubiegłym twierdzi, że jakość kształcenia na Wydziale poprawiła się (2013/2014: 33%, 2014/2015: 37%). Na stałym poziomie

utrzymuje się liczba osób, które są przekonane, że jakość kształcenia poprawiła się w pewnych aspektach, a pogorszyła w innych (2013/2014: 20%, 2014/2015: 19%). Wyniki te można by uznać za sygnał pozytywnych zmian, ale wobec rozlicznych działań projakościowych, podejmowanych na wydziale, można odnieść wrażenie, iż w opinii wielu nauczycieli akademickich nie przekładają się one na znaczące efekty.

2. Organizacja dydaktyki

Pracownicy naukowo-dydaktyczni WFPiK wysoko ocenili dostosowanie przydziału zajęć do swoich kompetencji i zainteresowań naukowych. Chociaż liczba osób zadowolonych z tego aspektu organizacji znacząco spadła z 85% w roku 2013/2014 do 73% w roku 2014/2015. Warto podkreślić, że jest to tendencja ogólnouczelniana wynikająca z pewnością z modyfikacji programowych na wielu kierunkach i zmiany tematyki czy rodzaju prowadzonych dotychczas zajęć. Można wysunąć hipotezę, że zmiany programowe dokonują się szybciej i częściej niż zmiany zainteresowań naukowych pracowników.

Nieznacznie wzrósł odsetek osób niezadowolonych ze zbyt częstej zmiany prowadzonych przedmiotów, tzn. odpowiedzi „źle” lub „raczej źle” zakreśliło 18% wypełniających ankietę (2013/2014 – 11%, 2012/2013 – 15%), co zdaje się potwierdzać hipotezę wysuniętą powyżej. Jednak większość (choć nieco mniej niż w latach ubiegłych) dobrze ocenia częstotliwość dokonywania zmiany zajęć, które prowadzą. Wyniki WFPiK bliskie są średniej uczelnianej.

Spadła pozytywna ocena powiązania dydaktyki z prowadzonymi badaniami naukowymi z 73% w roku 2013/2014 do 63% w roku 2014/2015 (odpowiedź: „bardzo dobrze” lub „raczej dobrze”). Aż 21% zaznaczyło odpowiedź „źle” lub „bardzo źle”. Jest to wynik znacznie odbiegający od średniej uczelnianej, a jego uzasadnienia szukać można w częstych (może zbyt częstych) zmianach programowych.

Powyżej średniej uczelnianej utrzymuje się ocena współpracy pracowników przy tworzeniu programu (61% „bardzo dobrze” lub „raczej dobrze”), choć od trzech lat wciąż spada (2013/2014 – 69%, 2012/2013 – 72%), wynika to zapewne z kończenia prac w ramach programu: *Priorytet IV, „Szkolnictwo wyższe i nauka”; 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni*. Tegoroczny wynik jest nadal wysoki, jeśli porówna się go z średnim ogólnym rezultatem UAM – 56%.

Znacznie niżej niż w roku ubiegłym oceniono możliwość zgłoszenia własnego przedmiotu do programu studiów: w poprzednim badaniu – 74%, a w obecnym –

54%, co daje wynik poniżej średniej uczelnianej, który wynosi 67%, a dodać należy, iż ten ostatni wzrósł w stosunku do roku poprzedniego (54%).

Na przestrzeni ostatnich lat spada liczba pracowników, którzy uważają, że są równomiernie obciążeni zajęciami w obu semestrach: 2014/15 – 56%, 2013/14 – 62%, 2012/13 – 65%. Jednocześnie aż 20% ocenia ten aspekt organizacji zajęć „źle” lub „raczej źle”. Oba wyniki zbliżone są do wyników ogólnouczelnianych.

Proporcje pomiędzy pracownikami niezadowolonymi (odpowiedzi: „źle” i „raczej źle” – 33%) a zadowolonymi (odpowiedzi: „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” – 36%) z możliwości takiej organizacji dydaktyki, która sprzyjałaby okresowemu skupieniu na pracy naukowej bądź dydaktyce, przypominają ubiegłoroczne. Dodać należy, że w roku 2012/2013 większy odsetek pracowników WFPIK uważał, że takiej możliwości nie ma, sytuacja więc się nieznacznie poprawiła, ale osiągając pewien poziom, proces się zatrzymał.

3. Badania naukowe a proces dydaktyczny

Tradycyjnie już pracownicy naukowo-dydaktyczni WFPIK UAM niezwykle wysoko oceniają własne zaangażowanie w proces dydaktyczny, a szczególnie następujące aspekty: wiedzę i kompetencje własne oraz kolegów, swoją otwartość na potrzeby studentów, zaangażowanie w zajęcia (w tym: punktualność i obowiązkowość).

Nauczyciele akademicy WFPIK nadal bardzo wysoko ewaluują także poziom swojej wiedzy i posiadanych kompetencji (wysokie oceny utrzymują się na poziomie ponad 80%) i są niemal zbieżne z wynikami ogólnouczelnianymi.

63% (2013/2014 – 74%, 2012/2013 – 62%) ankietowanych uważa, że w procesie dydaktycznym uwzględniane są najnowsze badania (średnia uczelniana jest o kilka procent wyższa niż w roku poprzednim).

Kolejny już raz niżej oceniana jest jakość prezentacji i dyskusji naukowych na forum jednostek wydziałowych i zakładów (2014/2015 – 69%, 2013/2014 – 77%, 2012/2013 – 86%), choć wynik ten nadal jest nieco wyższy od ogólnouczelnianego. Zaledwie 3% ankietowanych uznała jakość dyskusji za „bardzo złą”.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni WFPIK stwierdzają, że bardzo dużo lub dużo czasu poświęcają na systematyczne przygotowywanie się do zajęć. Takiej odpowiedzi udzieliło aż 95% ankietowanych. W roku poprzednim wynik ten był podobny, natomiast w 2012/2013 znacznie niższy (61%). Wydaje się on być skorelowany z wynikami dotyczącymi zmienności programu studiów i relacjami pomiędzy stanem badań a programami poszczególnych zajęć.

Podobnie wysoko (90% odpowiedzi: „bardzo duże” i „duże”) ankietowani oceniają również swoje zaangażowanie w aktualizowanie treści zajęć zgodnie z najnowszymi osiągnięciami w danej dziedzinie. Ocena ta utrzymuje się na stałym poziomie od początku badań i jest zbliżona do ogólnouczelnianej.

Wysoko wartościowane są również następujące elementy procesu dydaktycznego: regularność odbywania zajęć, punktualność i obowiązkowość prowadzących: 2014/2015 – 93%, 2013/2014 – 97%, 2012/2013 – 87%.

Znacznie wzrosła ocena otwarcia na potrzeby studentów (93% – odpowiedzi to „bardzo duża” i „duża”). W poprzednich latach pozytywnych odpowiedzi udzieliło zaledwie trzy czwarte respondentów. Zjawisko to może wiązać się z tym, że ankiety wypełniają głównie młodzi pracownicy nauki, którzy coraz chętniej nawiązują kontakt ze studentami za pomocą Internetu i telefonu.

Tylko niespełna jedna czwarta wypełniających ankietę nie dokonała w ubiegłym roku zmian w programie zajęć i jest to wynik bliski ubiegłorocznemu i ogólnouczelnianemu. 38% pracowników wprowadziło zmiany ze względu na dostosowanie do zmieniających efektów kształcenia, 29% ze względu na opinie studentów, a 33% z innych powodów.

Nieco mniej (59%) ankietowanych niż w roku minionym (64%) dokonało zmian w metodach oceniania. 59% dokonało tych zmian ze względu na potrzebę dostosowania do efektów kształcenia, 15% z powodu opinii studenckich, 26% z innych przyczyn. Warto podkreślić fakt, że w latach ubiegłych większość nauczycieli oceniała dokonane przez siebie zmiany jako drobne, niewielkie.

Ewaluacja i poprawa jakości dydaktyki w jednostce:

a. Nadal zdecydowana większość (2014/2015 – 78%) pracowników uważa, że kursy i szkolenia organizowane są na Wydziale „rzadko” lub „nigdy”. 71% uważa, że jest ich zbyt mało. Niestety tegoroczna ankieta nie daje odpowiedzi na pytanie, ilu ankietowanych uczestniczyło w oferowanych przez jednostkę kursach. W roku ubiegłym aż 71% pracowników nie brało udziału w kursach i szkoleniach rozwijających umiejętności dydaktyczne lub robiła to tylko sporadycznie.

b. 68% ankietowanych uważa liczbę hospitacji i innych działań kontrolnych za wystarczające (w 2013/2014 roku 54% badanych uważało, że hospitacje i kontrola jakości zajęć to praktyka powszechna i był to wynik zbliżony do roku 2012/2013. W roku akademickim 2013/2014 71% badanych uznało tę kontrolę za wystarczającą).

Na podobnym poziomie jak w latach poprzednich utrzymuje się ocena negatywna (kontrola jest zbyt mała – 29%).

c. Wciąż wzrasta liczba osób uznających, że nagradzane są za swoją pracę w niewystarczającym stopniu (2014/2015 – 90%, 2013/2014 – 83%). 61% uważa, że nagradzana jest sporadycznie, 27% uważa, że nigdy nie została nagrodzona, zaledwie 2% uznała praktykę nagradzania za powszechną. Pozytywna ocena systemu nagradzania jest znacznie niższa od średniej uczelnianej (71% pracowników UAM uznaje nagradzanie za niewystarczające).

d. Zdaniem 98% ankietowanych na Wydziale przeprowadzane są ankiety studenckie, przy czym 40% ocenia formę ankiet „dobrze” lub „bardzo dobrze”, 43% „średnio”, a 18% „źle” lub „raczej źle”. 43% uznało sposób przeprowadzania ankietyzacji wśród studentów za „dobry” lub „bardzo dobry”, 36% – „średnio”, 21% – „raczej źle” lub „źle”. Wyniki te są porównywalne z ubiegłorocznymi, choć sam proces sposobu przeprowadzania ankiet oceniony został nieco gorzej niż w roku poprzednim. Również raczej pozytywnie oceniana jest częstotliwość przeprowadzania ankiet studenckich (85%).

e. Wzrosła zaś liczba osób uważających, że ankietyzacja ma wpływ na poprawę jakości kształcenia: 2014/2015: 48%, 2013/2014 – 33%, 2012/2013 – 40% (wynik ogólnouczelniany – 45%). 27% badanych uważa, że ankieta skłania do refleksji nad własną pracą, 17%, że motywuje do dalszej pracy na polu dydaktycznym, 16%, że jest uwzględniana przy ocenie pracowników, 20%, że powoduje modyfikację treści i metod kształcenia, 13%, że stanowi metodę kontroli ich pracy dla władz. Większość pracowników uczelni (brak danych dla poszczególnych wydziałów) jest zdania, że ankieta nie wpływa na poprawę jakości kształcenia z powodu zbyt niskiej frekwencji biorących w ankietyzacji studentów (19%), braku obiektywności wypełniających ją studentów (18%) oraz braku reakcji władz (11%).

4. Wypalenie zawodowe

Liczba pracowników WFPiK, którzy bardzo często odczuwają wypalenie zawodowe utrzymała się na poziomie porównywalnym z rokiem ubiegłym, tzn. 15% bardzo często lub często odczuwa wypalenie, ale aż 86% odczuwa je rzadko lub bardzo rzadko. Są to wyniki lepsze od ogólnouczelnianych (78% – rzadko lub bardzo rzadko, 28% często lub bardzo często) i nieco lepsze niż w roku ubiegłym.

5. Administracja

Ankietowani najlepiej oceniają pracę jednostek, z którymi współpracują na co dzień – dziekanatów i sekretariatów, przy czym wyniki te są nieznacznie lepsze niż w roku ubiegłym: działania dziekanatów 87% ocenia „dobrze” i „bardzo dobrze” (w roku 2013/2014 taką ocenę wystawiło 83%), zaangażowanie sekretariatów 78% ocenia „dobrze” lub „bardzo dobrze”, lecz 12% „raczej źle” lub „bardzo źle” (znacznym wzrostem w stosunku do roku ubiegłego, w którym wynik negatywny to zaledwie 6%).

Spadła ocena Działu Nauczania, tzn. 65% badanych udzieliło odpowiedzi „raczej dobrze” i „bardzo dobrze” (2012/2014 – 75%), choć wynik ogólnouczelniany utrzymał się na poziomie z zeszłego roku. 75% pracowników naukowo-dydaktycznych pozytywnie ocenia pracę Działu Współpracy z Zagranicą (podobny jest wynik ogólnouczelniany). Nieco niższa jest natomiast ocena Biura Rady ds. Oceny Jakości Kształcenia: 2014/2015 – 69% (2013/2014 – 72%) respondentów udzieliło odpowiedzi „raczej dobrze” lub „bardzo dobrze”.

II. DOKTORANCI

Drugą część raportu to analiza wyników ankiety przeprowadzonej wśród studentów Studium Doktoranckiego na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM prowadzonych w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa polskiego, klasycznego i słowiańskiego.

W badaniu wzięło udział 264 doktorantów, co stanowi 19% wszystkich studentów trzeciego stopnia na UAM, w tym 25 osób to studenci III stopnia z WFPIK. Jest to wynik identyczny z tym z roku akademickiego 2011/2012, a jednocześnie wyższy niż w roku 2013/2014 (13%), ale niższy niż w 2012/2013 (23%).

1. Ocena ogólna uczelni

Ogólna ocena jakości kształcenia jest charakteryzowana jako bardzo dobra (14%) lub dobra (50%). Tylko 7% badanych ocenia studia „bardzo źle”, przy czym to niezadowolenie w porównaniu z poprzednimi latami było najniższe. W poprzednich latach sięgało 10 i 11%. Wydział osiągnął średni wynik 3,75 punktu, co jest najwyższą średnią od 2011 roku.

2. Ocena jakości studiów doktoranckich: poziom merytoryczny, sposób prowadzenia zajęć dla doktorantów

W roku 2014/2015 pojawiło się mniej odpowiedzi negatywnych niż poprzednio przy pytaniu dotyczącym pobudzania kreatywności i prowadzenia dyskusji. Mimo pewnej poprawy stawianej oceny, gdyż 10% badanych odpowiedziało: „zdecydowanie tak”, a 25% – „raczej tak”, nadal 29% badanych uznaje, że zajęcia nie pobudzają kreatywności, a 9% stwierdza: „zdecydowanie nie”. Najniższy wynik WFPiK osiągnął w roku 2011/2011, gdy 15% doktorantów odpowiedziało: „zdecydowanie nie”.

W kwestii dostrzegania zmian ponad połowa ankietowanych (53%) uważa, że nie dostrzega żadnych zmian, natomiast 1% uznaje, że jakość kształcenia „zdecydowanie się poprawiła”. Odmierną opinię wyraziło 6% badanych, którzy uważają, że dostrzegalne są zmiany, ale ocenia je zdecydowanie negatywnie. Doktoranci WFPiK w kwestii jakości kształcenia odpowiadają podobnie jak ogół doktorantów z UAM, tzn. 19% uważa jakość za bardzo dobrą, a 46% za dobrą, co daje średnią 3,81. Najwyższy współczynnik osiągnął WN – 4,05, a najniższy WH (3,29).

Respondenci w większości nie dostrzegają zmian w porównaniu z ubiegłym rokiem (63%), nikt nie zaznaczył najwyższej odpowiedzi. Na WFPiK ogólna ocena jest wysoka, i co istotne, nie ma oceny najniższej, a pozostałe sięgają 30%.

Odpowiedź na pytanie, czy program na studiach trzeciego stopnia wykracza poza treści zrealizowane w ramach programów poprzednich etapów studiowania, na WFPiK brzmi twierdząco (50% ankietowanych odpowiada „zdecydowanie tak” albo „raczej tak”). Na naszym Wydziale obserwuje się niski wskaźnik odpowiedzi negatywnych, ale warto dodać, że negatywnych ocen dla Wydziału Chemii nie było w ogóle.

W odpowiedziach na pytanie dotyczące zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce dostrzega się poprawę w stosunku do poprzednich lat. Według 63% ankietowanych z UAM studia doktoranckie wyrabiają umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy (odpowiedzi „zdecydowanie tak”, „raczej tak”, „częściowo tak, częściowo nie”), nadal jednak ocen negatywnych jest dość dużo, tzn. „zdecydowanie nie” stwierdziło 14%, a „raczej nie” – 23% badanych. Wyniki osiągnięte przez WFPiK są lepsze niż ogólnouniwersyteckie, tzn. odpowiedzi pozytywnych jest 73%, a negatywnych ponad jedna czwarta – 12% „raczej nie”, 15% „zdecydowanie nie”.

Rozbieżne zdania zauważa się w odpowiedziach na pytanie dotyczące aktualności treści. Doktoranci WFPiK ustosunkowują się do niego także w sposób zróżnicowany, tzn. 19% respondentów postawiło ocenę najwyższą, 35% uznało, że

treści kształcenia są raczej aktualne, ale 27% – raczej nie lub nie są. Jeśli porównywać wyniki z poszczególnych wydziałów, należy stwierdzić, iż odpowiedzi negatywnych padło najmniej właśnie na WFPiK (4%).

Na temat kompetencji prowadzących zajęcia doktoranci WFPiK, podobnie jak studenci trzeciego stopnia na pozostałych Wydziałach, wypowiedzieli się bardzo pozytywnie. Podobnie więc jak w poprzednich ankietyzacjach, także i w 2014/2015 na wysokim poziomie utrzymuje się opinia o kompetencjach nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia dla studentów trzeciego stopnia (32% – „zdecydowanie tak”, 48% – „raczej tak”, 20% – „częściowo tak, częściowo nie”, innych odpowiedzi brak).

3. Ocena jakości studiów doktoranckich: konstrukcja i realizacja

Liczbę zajęć do wyboru najlepiej na UAM oceniają studenci WFPiK, należy podkreślić fakt, że jako zadowalającą uznaje ją 60% respondentów, a tylko 36% uważa, że zajęć do wyboru jest zbyt mało. W 2014/2015 ogół doktorantów UAM uważa, że mają zbyt mało zajęć do wyboru. Jest to opinia utrzymująca się, jednak wynik w tym roku był nieco lepszy, tzn. 61% było niezadowolonych (w poprzednim roku akademickim – 73%).

Negatywny wynik uzyskało natomiast pytanie dotyczące powiązania zajęć z zainteresowaniami doktorantów. Na WFPiK 73% badanych uważa, że takich zajęć jest za mało. Nie jest to dobry wynik, ale też nie jest najgorszy w porównaniu z pozostałymi jednostkami, gdzie np. na WNPiD niezadowolenie zgłasza 94% respondentów.

Możliwość prezentacji własnych badań na forum na wszystkich wydziałach została oceniona pozytywnie. Na WFPiK niezadowolenie zgłasza 9% badanych, uważając, że takich okazji jest za mało. Najbardziej zadowoleni są studenci WF, gdzie wskaźnik zadowolenia sięgnął 93% (na WFPiK 91%). W roku akademickim 2014/2015 doktoranci przyznają, że mają wystarczająco dużo sposobności do prezentacji na forum, poziom zadowolenia sięgnął 79% i był to wynik zbliżony do tego z lat ubiegłych.

Niejednoznaczne opinie pojawiają się po pytaniu dotyczącym możliwości uczestniczenia w kursach i szkoleniach. Doktoranci WFPiK tylko w 5% uważają, że jest ich za dużo, z kolei 57% uważa, że jest ich za mało. Ponad 1/3 uważa, że liczba szkoleń jest wystarczająca (38%). Dodać należy, że jest to nieznacznie gorszy wynik

niż ogólnouniwersytecki, gdyż we wszystkich dotychczasowych badaniach wynik negatywny sięgał ponad 50%, natomiast w roku akademickim 2014/2015 sięgnął on 55% dla całego UAM (jak w 2012/2013).

Negatywne oceny ogółu doktorantów UAM uzyskało także pytanie dotyczące rozwijania umiejętności i warsztatu badacza. Na WFPIK 64% respondentów uważa, że takich zajęć jest za mało. Największe niezadowolenie panuje wśród historyków, gdzie 84% doktorantów zgłasza zbyt małą liczbę zajęć praktycznych. Niezadowolenie utrzymuje się także w kwestii kształcenia umiejętności miękkich. Doktoranci WFPIK w 39% uważają, że takich zajęć jest za mało, ale ponad połowa (61%) uznaje, że liczba takich zajęć jest odpowiednia. Warto dodać, że ani razu w naszej jednostce nie padła odpowiedź „za dużo”.

Niezadowolenie doktorantów uwidacznia się również w odpowiedziach na pytanie o możliwość uczestniczenia w zespołowych badaniach. W 2014/2015 65% wszystkich doktorantów studiujących na UAM uznaje, że możliwości tych jest za mało, natomiast raz padła odpowiedź, że badań zespołowych jest za dużo (co stanowiło 1%). Na pytanie o uczestniczenie w badaniach zespołowych na WFPIK 74% respondentów udziela odpowiedzi negatywnych („za mało”). Największe zadowolenie panuje wśród doktorantów WCH, gdzie 60% jest usatysfakcjonowana możliwością uczestniczenia w badaniach zespołowych.

4. Organizacja studiowania

Tygodniowy plan zajęć doktoranci oceniają pozytywnie, tzn. WFPIK w roku akademickim 2014/2015 osiągnął średnią 3,89. Ocena ta jest najlepsza z wszystkich dotychczas uzyskanych. Liczba pozytywnych odpowiedzi sięgnęła średnio na UAM 3,69, przy czym rok temu wynik na WFPIK był najniższy i osiągnął poziom 3,33 punkty. Najlepszą ocenę uzyskano na WA (średnia 4,11). Pozytywnie wypadło także pytanie na temat dostosowania zajęć dla doktorantów do zajęć, które oni sami prowadzą. Na WFPIK średnia odpowiedzi wynosiła 3,75, jednak najwyższe noty padły na WA (średnia 4,63). Średnia zadowolenia na UAM wynosi 3,6 – jest nieznacznie mniejsza niż w 2011/2012 (3,68), ale wyższa niż w latach następnych.

Wysoko oceniono wsparcie opiekuna naukowego. Na WFPIK średnia odpowiedzi wyniosła 4,42, co daje trzecie miejsce wśród jednostek UAM. Podkreślić należy, że jednak w 2014/2015, osiągając średnią wyższą niż średnia ogólnouczelniana (która wyniosła 4,22), była ona niższa niż w 2011/2012 oraz 2012/2013 roku.

Dobry wynik we wszystkich aspektach, tzn. średnią 4,19, uzyskał WFPiK w odpowiedzi na pytanie o adekwatność zajęć do zainteresowań doktorantów. W 2014/2015 UAM osiągnął średnią 3,65. Doktoranci dobrze oceniają także częstotliwość zmian prowadzonych zajęć, w 2014/2015 WFPiK otrzymał najlepszy wynik na UAM, czyli 3,66. Pozytywnie oceniane jest także wsparcie nauczycieli akademickich w prowadzeniu zajęć, które w roku akademickim 2014/2015 skategoryzowano na poziomie 3,8 dla UAM (czyli takim samym, jak w 2011/2012), a 4,45 dla WFPiK. Jeśli porównać tę średnią z otrzymaną w poprzednich latach, można mówić o tendencji wzrostowej po odnotowanym spadku ocen. Wydział oceniono najwyżej z wszystkich jednostek.

5. Wsparcie materialne

Doktorantów zapytano o transparentność całego systemu przyznawania wsparcia materialnego. Uzyskane odpowiedzi pozwalają stwierdzić, iż osiągnięto lepszy wynik niż ostatnio, ponieważ ok. 50% wszystkich doktorantów UAM uznaje, że ich oczekiwania zostały spełnione, również jeśli chodzi o dofinansowanie publikacji i udziału w konferencjach. Najbardziej zadowoleni są studenci trzeciego stopnia WA (średnia 4,2). Doktoranci WFPiK są mniej zadowoleni, co przekłada się na wynik: 3,61 dla stypendium projakościowego oraz 3,32 dla stypendium Rektora.

Ocena możliwości zdobycia dofinansowania także jest dobra. Doktoranci WFPiK w 42% są zadowoleni (co daje średnią 3,08). Najbardziej zadowoleni są doktoranci WSE, gdzie wynik osiągnął 90% pozytywnych odpowiedzi (średnia 4,2). Nieco lepiej oceniana jest transparentność przyznawania stypendium Rektora, za rok akademicki 2014/2015 średnia dla UAM wynosi 3,42 i jest najwyższym wynikiem osiągniętym w prowadzonych badaniach ankietowych, na WFPiK jest ona jednak nieco niższa i osiąga poziom 3,32. Lepiej jest także oceniane wsparcie materialne, gdyż średnia wynosi 3,24 (załamanie ocen pojawiło się w roku ubiegłym – 2,91), dla WFPiK wynik jest niższy - 3,08.

6. Działania administracji

Na temat pracy administracji doktoranci WFPiK wypowiadają się pozytywnie. Z pracy dziekanatu zadowolonych jest 86%, co daje średnią 4,72. Praca Samorządu jest satysfakcjonująca zdaniem 76% respondentów (najwyższy wynik WA 4,6,

natomiast WFPiK osiągnął średnią 3,8). Pracę kierownika studium jako „bardzo dobrą” i „dobrą” ocenia 75% ankietowanych. Podobnie wysoko skategoryzowano pracę Samodzielnej Sekcji ds. Studiów Doktoranckich (79%). Średnia dla WFPiK osiągnęła wynik 4,29, natomiast dla WN 4,8, co jednocześnie było najwyższą notą. Z funkcjonowania prac Katedry/Sekretariatu jest zadowolonych 85% (średnia na WFPiK to 4,41). Dane te cieszą tym bardziej, gdy porówna się je z ogólnouniwersyteckimi. Pracę swoich dziekanatów ogół studentów trzeciego stopnia ocenia w roku akademickim 2014/2015 na 4,38. Samorząd Doktorantów w 2014/2015 został także oceniony lepiej i jest to ocena najwyższa na przestrzeni lat (średnia 4,0; w stosunku do poprzedniego roku odnotowuje się wzrost o 0,8 punktu).

7. Wybór SD i rekrutacja

Na stabilnym poziomie utrzymuje się trafność kryteriów rekrutacyjnych na studia trzeciego stopnia, co w roku akademickim 2014/2015 daje wynik 3,66 dla UAM i 3,80 WFPiK. W kwestii oceny sprawiedliwości rekrutacji średnia uniwersytecka wynosi 3,49, a wydziałowa – 3,71.

Ocena ogólna wyboru UAM jako Uczelni, na której doktoranci chcieliby studiować, nie jest jednoznaczna – nie wszyscy są pewni, czy wybraliby drugi raz tę samą uczelnię. Na pytanie dotyczące wyboru tych samych studiów pozytywnie wypowiedziało się 58% doktorantów UAM, natomiast 17% z nich dokonało negatywnej oceny, podając jako powód słabe perspektywy zatrudnienia. 26% ogółu doktorantów nie wie, czy wybrałoby tę samą Uczelnię po raz drugi. Na to samo pytanie 77% respondentów z WFPiK odpowiedziało, że wybrałoby te same studia, co stanowi najlepszy wynik na UAM. Niestety 8% stwierdziło, że nie ponowiłoby tego wyboru, a 15% nie ma zdania na ten temat.

8. Program Most i Erasmus+

Mobilność w ramach programów Most i Erasmus+ nie cieszy się dużym zainteresowaniem. 68% nie jest zainteresowana wyjazdem w ramach pierwszego z programów (wśród doktorantów WFPiK brak zainteresowania sięga 73%). Tylko 3% doktorantów jest zainteresowana programem MOST. Doktoranci preferują udział w programie ERASMUS+, zainteresowanych wyjazdami (lub w nich uczestniczy, lub

podjęło jakieś kroki w tym celu) jest 20%. Spośród doktorantów WFPiK połowa w ogóle nie jest zainteresowana tym programem.

STUDENCI STACJONARNI I I II STOPNIA WFPiK

Poniższa część raportu dotyczy wyników ankiety przeprowadzonej wśród studentów studiów stacjonarnych I oraz II stopnia, studiujących na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Spośród studentów szesnastu jednostek organizacyjnych, które przeprowadziły ankietyzację, WFPiK znalazł się na ostatnim miejscu (w wypadku studentów I stopnia) oraz dziewiątym (studenci II stopnia) względem studentów UAM, odpowiednio 13% i 9% (wynik ogólnouczelniany – 17% i 11%). Procent wypełniających ankietę studentów zmalał w porównaniu z rokiem poprzednim. Taka sama tendencja zaistniała na całym Uniwersytecie.

1. Ocena ogólna uczelni

Rozkład średnich ocen osób, które wypełniły ankietę, pokazuje, że w badaniu udział wzięli najliczniej studenci I stopnia o średniej z przedziału 4,01-4,50 (44%) oraz studenci II stopnia o średniej z przedziału 4,01-4,50 (44%).

Jakość kształcenia została dobrze oceniona przez studiujących na WFPiK. Wśród studentów I stopnia przeważa ocena dobra (56%) oraz bardzo dobra (25%). Jako dostateczną i niedostateczną jakość kształcenia oceniło odpowiednio 16% i 3% respondentów. Studenci II stopnia ocenili jakość kształcenia podobnie, tzn. większość określiła ją jako dobrą (44%) lub bardzo dobrą (30%). Dostatecznie i niedostatecznie wartościowało ją odpowiednio 24% i 2%. Taki wynik stawia WFPiK na trzecim miejscu (I stopień) oraz pierwszym miejscu (II stopień) wśród innych wydziałów. Ocena na I stopniu jest wyższa niż średnia uczelniana, podobnie jak na II stopniu.

Zdaniem studentów I stopnia jakość kształcenia pod pewnymi względami się poprawiła, pod innymi pogorszyła, lecz tylko 1% uważa, że „znacząco się poprawiła”, 13% – „raczej się poprawiła”, a 33% uważa, że polepszyła się lub pogorszyła pod

pewnymi względami. Zdaniem 5% badanych „raczej się pogorszyła”, a 41% nie zauważyło żadnych zmian. Odpowiedzi 2% badanych nie zostały wzięte pod uwagę, ponieważ byli to studenci I roku studiów. Natomiast 7% studentów II stopnia uznało, że jakość kształcenia poprawiła się zdecydowanie. Dla 20% raczej się polepszyła, a dla 22% polepszyła się w pewnych zakresach, w innych zaś pogorszyła się. Według, odpowiednio, 13% i 4% badanych jakość raczej się pogorszyła lub znacząco się pogorszyła, a 33% nie zauważyło żadnych zmian.

Pozytywnie przedstawia się wynik zestawienia odpowiedzi na pytanie o ponowny wybór uczelni lub kierunku, tzn. według studentów I stopnia WFPiK wybór uczelni był właściwy (77%), tylko dla 10% niekorzystny, 13% nie oceniło go jednoznacznie. W odpowiedzi studentów II stopnia tendencje rysują się podobnie, gdyż 65% uznało wybór za dobry, 14% za zły, 21% nie miało zdania. Są to wyniki lepsze niż ogólna ocena na UAM. Wybór kierunku również został oceniony dobrze przez studentów I stopnia (69% na tak, 12% na nie, 18% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie) oraz II stopnia (63% tak, 19% nie, 19% nie udzieliło pozytywnej lub negatywnej odpowiedzi). Należy jednak podkreślić fakt, iż uzyskane w tej edycji oceny zarówno jeśli chodzi o ponowny wybór uczelni, jak i kierunku są gorsze niż te z poprzednich ankietyzacji.

2. Program studiów

Zdaniem studentów I stopnia liczba zajęć o charakterze praktycznym jest odpowiednia, gdyż 50% uważa, że jest ich wystarczająco, 43% – za mało, 7% uważa, że jest ich za dużo. Większość studentów II stopnia WFPiK oceniła liczbę tego typu zajęć za zbyt małą (według 44% jest ich odpowiednio, 49% – za mało, 7% – za dużo).

Oferta proponowanych zajęć została uznana za ogólnie zadowalającą. Studenci, mając możliwość wyboru – „zdecydowanie tak”, „raczej tak”, „częściowo”, „raczej nie”, „zdecydowanie nie” – odpowiedzieli w sposób bardzo zróżnicowany. W wypadku studentów I stopnia było to zgodnie z kolejnością wymienionych odpowiedzi: 8%, 33%, 40%, 12% i 7%, na II stopniu studentów WFPiK – 18%, 49%, 19%, 13%, 10%.

Świadomość studentów tego, że mogą dołączyć do zespołów badawczych należy ocenić jako niską. Na I stopniu możliwości dostępu do prowadzenia badań pozytywnie ocenia 17% studentów, 61% niekorzystnie, aż 22% nie umie ocenić. Na II stopniu odpowiednio – 30%, 56% i 14%.

Nakład pracy mierzony punktami ECTS jest oceniany jako średni. Studenci I stopnia uznali wagi punktowe za „zdecydowanie prawidłowe” w 2%, „raczej prawidłowe” w 20%, „częściowo tak, częściowo nie” w 27%, „raczej nieprawidłowe” 25% lub „zdecydowanie nieprawidłowe” w 26%. Podobnie wygląda ewaluacja na II stopniu, gdzie oceny rozłożyły się następująco – „prawidłowe” w 0%, „raczej prawidłowe” w 12%, „częściowo tak, częściowo nie” w 27%, „raczej nieprawidłowe” 35% lub „zdecydowanie nieprawidłowe” w 27%.

3. Jakość zajęć

Studenci WFPiK pozytywnie oceniają dostępność opisów przedmiotów, tzn. 18% z nich uznało, że mieli do nich dostęp w wypadku wszystkich przedmiotów, 51% w wypadku większości, 15% w wypadku około połowy przedmiotów, 16% w wypadku niektórych, 1% badanych stwierdził, że nie są one dostępne. Studenci II stopnia odpowiedzieli na to pytanie inaczej, tzn. opis wszystkich przedmiotów jest dostępny według 23% badanych, 46% miało dostęp do większości opisów, do około połowy przedmiotów – 13%, 15% w wypadku niektórych przedmiotów, a 3% uważa, że sylabusy nie są dostępne.

Według studentów WFPiK pracownicy, prezentując wiedzę podczas zajęć i wykładów, stosują właściwe metody dydaktyczne, które sprzyjają opanowaniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności opisanych w sylabusie przedmiotu. Więcej niż połowa studentów I oraz II stopnia oceniła metody za zdecydowanie i raczej dobre w procesie opanowania treści kształcenia. Jest to wynik wyższy niż ogólny dla UAM (57% do 40%).

Zdania studentów I oraz II stopnia były bardzo podzielone w wypadku pytania o możliwość kreatywnego i aktywnego udziału studentów w nauce. Mniej niż połowa respondentów I stopnia (łącznie 36% studentów WFPiK, tylko 23% studentów I stopnia UAM) uznało możliwość kreatywnej nauki jako zdecydowanie lub raczej dobrą. Na II stopniu takie odpowiedzi wskazało 37% studentów.

Studenci I i II stopnia WFPiK uważają zgodnie, że poziom merytoryczny zajęć jest dostosowany do stopnia studiów. Na I stopniu odpowiedź twierdzącą wskazało 73% studentów, na II – 61%.

4. Wykładowcy

Studenci WFPiK zostali poproszeni o ocenę doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć opartego o kryterium kompetencji danego pracownika naukowo-dydaktycznego. Pozytywnie wypowiedziała się większość studentów I stopnia, gdyż odpowiedź „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” zaznaczyło 65% (odpowiednio 20% i 45%) studentów biorących udział w ankiecie. 28% ankietowanych uznało, że dobór nauczycieli akademickich częściowo odpowiada ich kompetencjom, a częściowo nie. Odpowiedzi „raczej nie” udzieliło 4% ankietowanych, a „zdecydowanie nie” – 3%. Respondenci II stopnia również pozytywnie ocenili kompetencje nauczycieli akademickich, gdyż odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” zaznaczyło 57% badanych (kolejno 13% i 44%). „Częściowo tak, częściowo nie” to odpowiedź, którą wybrało 40% badanych, natomiast oceny „raczej nie” i „zdecydowanie nie” stanowiły jedynie po 2% i 1% odpowiedzi. W skali całego Uniwersytetu jest to piąty wynik wśród studentów II stopnia.

W odpowiedzi na pytanie, czy studenci otrzymują wsparcie i opiekę kierownika/opiekuna pracy dyplomowej, ankietowani I stopnia stwierdzili, że taką pomoc otrzymują, co wyraża 50% odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz 34% odpowiedzi „raczej tak”. 7% badanych uznało jednak, że raczej nie otrzymuje takiego wsparcia, a 9% uzyskała odpowiedź „zdecydowanie nie”. O wiele lepiej sytuację ocenili studenci II stopnia, gdzie aż 53% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „zdecydowanie tak”, a kolejne 35% – „raczej tak”. Jedynie 10% i 2% badanych odpowiedziało „raczej” nie oraz „zdecydowanie nie”. Również w tym punkcie, spośród studentów II stopnia, pod względem ocen pozytywnych („zdecydowanie tak” oraz „raczej tak”) WFPiK plasuje się na piątym miejscu w skali Uniwersytetu z wynikiem 62%.

Aby ocenić, czy wykładowcy są gotowi do pomocy i konsultacji oraz dostępni dla studentów, ankietowani wybierali jedną spośród następujących odpowiedzi: „tak, w wypadku wszystkich wykładowców”, „tak, w wypadku większości wykładowców”, „tak, w wypadku mniej więcej połowy wykładowców”, „tak, w wypadku niektórych wykładowców” oraz „nie, nie są”. 24% studentów I stopnia uznało, że może ocenić pozytywnie wszystkich wykładowców, a 59% oceniło w ten sposób większość wykładowców. 7% wybrało odpowiedź „tak, w wypadku mniej więcej połowy wykładowców”, natomiast zaledwie 9% i 1% to odpowiednio odpowiedzi „tak, w wypadku niektórych wykładowców” oraz „nie, nie są”. 83% najwyższych ocen („tak, w wypadku wszystkich wykładowców” oraz „tak, w wypadku większości wykładowców”) sprawiło, iż WFPiK jest piątym wydziałem na Uniwersytecie, którego

studenci I stopnia tak pozytywnie wypowiadają się na temat gotowości do pomocy i konsultacji, otwartości i dostępności swoich nauczycieli akademickich. Natomiast najwyżej pod wymienionymi względami oceniło pracowników naukowo-dydaktycznych WFPIK 23% studentów II stopnia. Wariant „tak, w wypadku większości wykładowców” – podobnie jak wśród studentów I stopnia – wybrało 62% studentów II stopnia. Kolejne odpowiedzi wybrało znacznie mniej badanych, tzn. „tak, w wypadku mniej więcej połowy wykładowców” – 10%, a „tak, w wypadku niektórych wykładowców” – 2%. 3% studentów udzieliło odpowiedzi „nie, nie są”.

Studenci dokonali również oceny tego, czy wykładowcy przeprowadzają zajęcia zgodnie z planem, wybierając jeden z sześciu wariantów odpowiedzi. 34% odpowiedzi studentów I stopnia stanowiło stwierdzenie „tak, w wypadku wszystkich wykładowców”, a 55% – „tak, w wypadku większości wykładowców”, 6% zyskały odpowiedzi „tak, w wypadku mniej więcej połowy wykładowców”, 3% – „tak, w wypadku niektórych wykładowców”, a 2% odpowiedzi – „nie, nie przeprowadzają”. WFPIK wśród studentów I stopnia zajmuje drugie miejsce na Uniwersytecie – wraz z Wydziałem Matematyki i Informatyki, po Wydziale Chemii – jeśli chodzi o pozytywne odpowiedzi na to pytanie o planowość odbywania zajęć, stanowią one bowiem 95% wszystkich odpowiedzi. Również studenci II stopnia najczęściej udzielali odpowiedzi „tak, w wypadku wszystkich wykładowców” (28%), jak również „tak, w wypadku większości wykładowców” (66%).

Ocenię podlegało także to, czy wykładowcy odbywają dyżury zgodnie z planem. 27% studentów I stopnia z WFPIK uważa, że wszyscy wykładowcy je odbywają, a 57% – że czyni to większość z nich, 9% ankietowanych uważa, że zgodnie z planem dyżur odbywa mniej więcej połowa wykładowców, 5% – że taka sytuacja ma miejsce tylko w wypadku niektórych wykładowców. Po 1% badanych zaznaczyło odpowiedzi „nie, w wypadku jednego wykładowcy” oraz „nie, nie odbywają”. 28% studentów II stopnia uważa, że wszyscy wykładowcy odbywają dyżury zgodnie z planem, a 57% – że ma to miejsce w wypadku większości wykładowców. WFPIK zajmuje *ex aequo* z Wydziałem Chemii, Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu oraz Wydziałem Prawa i Administracji pierwsze miejsce, jeśli chodzi o pozytywne odpowiedzi na to pytanie, których udzielili studenci II stopnia (100%).

Na zakończenie tej części ankiety zapytano respondentów, czy zdarzyło się, że nauczyciel akademicki zachował się względem nich obraźliwie. Wariantami odpowiedzi były następujące stwierdzenia: „nie, nie zdarzyło się”, „tak, dotyczyło to jednego wykładowcy”, „tak, dotyczyło do mniejszości nauczycieli”, „tak, dotyczyło to mniej więcej połowy nauczycieli”, „tak, dotyczyło to większości nauczycieli” oraz „tak,

dotyczyło to wszystkich nauczycieli". Temu pytaniu zaprzeczyło aż 80% studentów I stopnia. 18% stwierdziło jednak, że taka sytuacja dotyczyła jednego wykładowcy, a 2% – że dotyczyło to mniejszości nauczycieli. Studenci II stopnia odpowiadali podobnie, wskazując w 71%, że nie zdarzyło się, aby nauczyciel akademicki zachował się obraźliwie względem ankietowanego. 27% przyznało, że takie zdarzenie miało miejsce w wypadku jednego wykładowcy, 2% uznało, że sytuacja taka dotyczyła mniejszości nauczycieli akademickich. Nie padły inne odpowiedzi. WFPiK, podobnie jak Wydział Fizyki i Wydział Nauk Społecznych, plasuje się na siódmym miejscu w skali całego UAM z wynikiem 71% pozytywnych ocen nauczycieli akademickich w ramach tego pytania.

5. Ocenianie

Znaczna większość studentów WFPiK uznała, że warunki zaliczeń zostały przedstawione przez prowadzących zajęcia i wykłady, co oddają odpowiedzi pozytywne w wymiarze 87% (I stopień) oraz 88% (II stopień). Są to oceny lepsze niż w innych jednostkach UAM.

Wymagania egzaminacyjne w znacznym stopniu były zgodne z tymi, które przedstawione zostały na początku semestru. Według studentów I stopnia WFPiK zgadzały się one (całkowicie lub częściowo) w 87%, a według studentów II stopnia – w 85%. Daje to jedno z najwyższych wyników na UAM. Sposób oceniania oraz jego sprawiedliwość, na I oraz II stopniu, jest równie dobrze oceniony.

Ściąganie oraz plagiaty są dla wykładowców WFPiK niedopuszczalne, uważają tak zarówno studenci I (92%), jak i II stopnia (84%).

6. Warunki/organizacja studiowania

Harmonogram dzienny i tygodniowy został oceniony w przedziale od 5 (bardzo dobrze) do 3 (dostatecznie) przez 85% studentów I stopnia oraz 88% studentów II stopnia WFPiK. Są to wyniki zbliżone do ogólnej oceny organizacji studiowania na UAM.

Dostępność materiałów dydaktycznych sytuuje się na podobnym poziomie (od 3 do 5) ocen 85% (I stopień) oraz 90% (II stopień) badanych. Są to oceny zbliżone do średniej UAM.

7. Dziekanat, Samorząd Studentów

Praca dziekanatu została oceniona jako bardzo dobra, dobra lub dostateczna przez 90% studentów I stopnia oraz 91% studentów II stopnia, co znajduje odzwierciedlenie w ocenach podczas ankietyzacji *Przyjazny Dziekanat*. Jakość obsługi w dziekanatach poprawiła się na całym Uniwersytecie.

Samorząd Studentów na WFPiK został oceniony bardzo dobrze, dobrze lub dostatecznie przez 92% studentów I stopnia oraz 77% studentów II stopnia. Są to wyniki podobne do średniej UAM.

STUDENCI NIESTACJONARNI I i II STOPNIA WFPiK

Ze względu na bardzo niską frekwencję Biuro Rady Jakości Kształcenia UAM w swych opracowaniach nie uwzględniło wyników ankiet studentów niestacjonarnych WFPiK.

dr hab. Małgorzata Rybka
przewodnicząca komisji ds. ankietyzacji WZOJK